

Spis treści

Wykaz skrótów	7
Wprowadzenie	9
I. „Dobro dziecka” w systemie prawa i dogmatyce prawniczej	15
1. „Dobro dziecka” jako element regulacji normatywnej	15
1.1. Międzygałęziowa konstrukcja normatywna „dobro dziecka”	15
1.2. Prawo konstytucyjne	17
1.3. Prawo rodzinne i opiekuńcze	20
1.4. Postępowanie cywilne i karne	26
1.5. „Dobro dziecka” w innych aktach normatywnych	29
1.6. „Dobro dziecka” w prawie międzynarodowym	35
1.7. „Dobro dziecka” w prawie unijnym	41
2. Problem z definicjami legalnymi	42
3. „Dobro dziecka” jako element zwrotu niedookreślonego	44
4. Pojęcie dobra dziecka w dogmatyce prawniczej	46
4.1. Ujęcia dogmatyczne dobra dziecka	46
4.2. „Dobro dziecka” a pojęcia pokrewne w ujęciu dogmatycznym	56
5. Wnioski	58
II. Kryterium „dobro dziecka” jako element normatywnej konstrukcji aksjologicznej ..	62
1. „Dobro dziecka” jako kryterium otwarte	62
2. „Dobro dziecka” jako element generalnej klauzuli odsyłającej	64
2.1. „Dobro dziecka” w kontekście definicji generalnych klauzul odsyłających ..	64
2.2. Odesłanie do dobra dziecka	66
2.3. Funkcje klauzuli odsyłającej do dobra dziecka	69
3. „Dobro dziecka” jako element zasady prawa	71
3.1. Zasady prawa – zagadnienia pojęciowe	71
3.2. Charakterystyka normy-zasady z elementem dobra dziecka	73
3.3. Ogólnosystemowa zasada ochrony dobra dziecka	77
3.4. Funkcje zasad z elementem dobra dziecka	81
3.5. „Dobro dziecka” jako element normy programowej	83
4. „Dobro dziecka” – element zasady, metazasady, klauzuli czy metaklauzuli?	85
5. Kryterium dobra dziecka a tzw. brzeg aksjologiczny	87
6. Wnioski	89
III. „Dobro dziecka” a inne pozaprawne kryteria normatywne	92
1. „Dobro dziecka” a „interes dziecka”	92
2. „Dobro dziecka” a „dobro rodziny”	99

3. „Dobro dziecka” a „dobre obyczaje”	104
4. „Dobro dziecka” a „zasady współżycia społecznego”	107
5. Wnioski	111
IV. Odesłanie do dobra dziecka w orzecznictwie sądowym	114
1. „Dobro dziecka” w orzecznictwie Sądu Najwyższego i sądów powszechnych ...	114
2. „Dobro dziecka” w orzecznictwie Naczelnego Sądu Administracyjnego i wojewódzkich sądów administracyjnych	127
3. „Dobro dziecka” w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego	136
4. „Dobro dziecka” w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka ...	144
5. Wnioski z badań orzecznictwa	149
5.1. Podmiotowe i przedmiotowe postrzeganie dobra dziecka	149
5.2. Elementy konstytuujące treść konstrukcji dobra dziecka	151
5.3. „Dobro dziecko” a reguły wykładni operatywnej	152
5.4. Obiektywizowanie treści konstrukcji – zasygnalizowanie problemu	154
5.5. „Dobro dziecka” jako element szczególnej konstrukcji normatywnej w orzecznictwie sądowym	155
V. Rola konstrukcji normatywnej „dobro dziecka” w procesie decyzyjnym stosowania prawa. Ujęcie modelowe	157
1. Kryterium „dobro dziecka” w fazie ustalania stanu faktycznego procesu stosowania prawa	157
2. Rola dobra dziecka w fazach wykładni operatywnej	159
2.1. Wykładnia operatywna – zagadnienia pojęciowe	159
2.2. „Dobro dziecka” w fazie ustaleń walidacyjnych	162
2.3. „Dobro dziecka” w fazie rekonstrukcyjnej i konstrukcyjnej	167
2.4. „Dobro dziecka” w fazie redukcyjnej	169
2.5. Uzasadnianie decyzji sądowej	170
3. Dyskrecjonalność sędziowska w stosowaniu konstrukcji normatywnej „dobro dziecka”	172
3.1. Pojęcie i podstawy dyskrecjonalności sędziowskiej	172
3.2. Zakres władzy dyskrecjonalnej sędziego	176
4. Uchwała Naczelnego Sądu Administracyjnego (II OPS 1/19) – studium przypadku	179
5. Wnioski	181
VI. Problematyka obiektywizowania kryterium dobra dziecka w orzecznictwie sądowym	184
1. Obiektywizowanie – ujęcie problemu	184
2. Obiektywizowanie kryterium dobra dziecka	190
3. Treść konstrukcji dobra dziecka	198
4. „Dobro dziecka” a „prawa dziecka”	200
5. Relacje między dobrem dziecka a innymi kryteriami pozaprawnymi	202
6. Kształtowanie jednolitości orzecznictwa	204
7. Uelastycznianie praktyki sądowej a obiektywizowanie kryterium „dobro dziecka”	212
8. Wnioski	215
Zakończenie	217
Wykaz źródeł	225